

ΜΑΘΗΜΑ: Μεθοδολογία της Εγκληματολογικής Έρευνας

ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ : Δρ Ιωάννα Τσίγκανου (Διευθύντρια Ερευνών – Α΄ Βαθμίδας – ΕΚΚΕ)

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ:

Σκοπό του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή και η εξοικείωση των σπουδαστών με τα κεντρικά θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα και τις βασικές τεχνικές διενέργειας εγκληματολογικών ερευνών. Το αντικείμενο του μαθήματος καλύπτει τις βασικές μεθόδους και τεχνικές της εγκληματολογικής έρευνας και τα κατ' ιδίαν μεθοδολογικά εργαλεία, μέσα από τη χρήση παραδειγμάτων εγκληματολογικών ερευνών. Στο πλαίσιο αυτό συνεξετάζονται βασικές όψεις της συναφούς φιλοσοφίας της επιστήμης, της σχέσης ανάμεσα στην εγκληματολογική θεωρία και την εγκληματολογική έρευνα και τις κυρίαρχες ερευνητικές προσεγγίσεις.

Το περιεχόμενο του μαθήματος συμπεριλαμβάνει εκτός από την εξοικείωση με την τυπολογία των ερευνών, των μεθόδων, των τεχνικών και των επιπέδων ανάλυσης και την εννοιολογική αποσαφήνιση κυρίαρχων εννοιών, όπως, η *εσωτερική και εξωτερική εμπειρική αξιοπιστία* μιας έρευνας *επιστημονική αξιοπιστία* και *βασιμότητα* δεδομένων και συνόλων δεδομένων που προέρχονται από ειδικές τεχνικές συλλογής και τύπους μέτρησης της εγκληματικότητας καθώς και την αποσαφήνιση των βασικών προβλημάτων που εντοπίζονται σε συγκεκριμένες πηγές προέλευσης δεδομένων και σε συγκεκριμένα είδη συνόλων δεδομένων, όπως οι ποσοτικές σταθμίσεις και τα επίσημα στατιστικά στοιχεία.

Το περιεχόμενο του μαθήματος καθορίζει και τον τρόπο διεξαγωγής του, ο οποίος επιδιώκει τόσο την έκφραση και την ενδυνάμωση των ατομικών ενδιαφερόντων των σπουδαστών όσο και τη συλλογική εργασία κατά ομάδες.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ:

- 1) Θεωρία και Έρευνα στην εγκληματολογία
- 2) Οι πηγές της γνώσης για το έγκλημα: ποσοτική και ποιοτική προσέγγιση - συγκλίσεις και αποκλίσεις
- 3) Η εμπειρική εγκληματολογική έρευνα (σχεδιασμός και υλοποίηση)
- 4) Κύρια μεθοδολογικά ζητήματα (ενδεικτικά, σκοτεινός αριθμός - δειγματοληψία, προέλευση και πηγές δεδομένων, κατασκευές συνόλων ή αθροισμάτων δεδομένων, κοινωνικές αναπαραστάσεις κλπ.)
- 5) Τεχνικές αναζήτησης δεδομένων – δείκτες και μεταβλητές - οι ιδιαιτερότητες των βασικών μεταβλητών στην εγκληματολογική έρευνα (χρόνος, τόπος, φύλο, ηλικία, εθνικότητα κλπ.)
- 6) Η «κατανόηση» ποσοτικών δεδομένων για το έγκλημα – χρονοσειρές δεδομένων, στατιστικά αθροίσματα
- 7) Ανάλυση περιεχομένου – ποσοτικοποιήσεις ποιοτικών χαρακτηριστικών και δεδομένων
- 8) Βασικές τεχνικές για την ποιοτική διερεύνηση του εγκλήματος και της κοινωνικής αντίδρασης σ' αυτό.
- 9) Είδη συνέντευξης (Προσωπική συνέντευξη – Εστιασμένη συνέντευξη κλπ.)
- 10) Βιογραφική – αφηγηματική προσέγγιση
- 11) Έρευνα τεκμηρίων
- 12) Μελέτη περίπτωσης

ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ:

Η φύση του μαθήματος και η στοχοθεσία του (εξοικείωση των σπουδαστών με τις μεθόδους και τεχνικές της εγκληματολογικής έρευνας) υποδεικνύει και τον τρόπο εξέτασης: οι σπουδαστές θα εξετάζονται στη βάση απαλλακτικών ατομικών ή συλλογικών εργασιών (κατά ομάδες) και ασκήσεων με θεματολογία που θα προσδιορίζεται με την έναρξη του μαθήματος. Οι εργασίες θα παραδίδονται μετά την

ολοκλήρωσή του μαθήματος και σε τακτή ημερομηνία στη Γραμματεία του Μεταπτυχιακού Προγράμματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Η βιβλιογραφία που παρατίθεται είναι ενδεικτική και θα συμπληρώνεται με βιβλιογραφικό υλικό κατά τη διάρκεια των μαθημάτων.

- Arksey H., and P. Knight, (1999)Q “Interviewing for Social Scientists”, London, Sage.
- Atkinson, P., A. Coffey, S. Delamont, J. Lofland and L. Lofland, eds, (2001): “Handbook of Ethnography”, London, Sage.
- Bottomley K., and K. Rease (1986): “Crime and Punishment: Interpreting the Data”, Milton Keynes, Open University Press.
- Brookman, F., L. Noaks and E. Wincup, eds, (1999): “Qualitative Rsearch in Criminology”, Aldershot, Ashgate.
- Bulmer M., , ed., (1992): “Social Research Ethics: An examination of the merits of covert participant observation”, London Macmillan.
- Carlen P., and R. Morgan, eds, (1999): “Crime Unlimited: Questions for the 21st century”, Basingstone, Macmillan.
- Christensen P. and A. James (1999): “Research with children: Respectives and Practices”, London Routledge.
- Cohen S. & J. Young (1982): “The Manufacture of News: Social Problems, Deviance and the Media”, London, Constable.
- Coleman C. and J. Moynihan (1966): “Understanding Crime Data”, Buckingham, Open University Press.
- Denis Szabo (2003): «Από την Ανθρωπολογία στη Συγκριτική Εγκληματολογία», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Downes D.& Rock P. (1995): “Understanding Deviance”, London, Clarendon Press.
- Durkheim E., (οποιαδήποτε μετάφραση): «Οι κανόνες της κοινωνιολογικής μεθόδου».
- Ferrell J., and M. Hamm (1998): “Ethnography at the Edge: Crime, Deviance and Field Research”, Boston, M.A. Northeastern University Press.
- Gelsthorpe L., and A. Morris, eds, (1990): “Feminist Perspectives in Criminology”, Buckingham, Open University Press.
- Goffman Ervin (1986): “Frame Analysis”, Northeastern University Press, U.S.A.
- Grafton A., μτφρ.: «Η υποσημείωση», Αθήνα, ΠΑΤΑΚΗΣ, 2001.
- Hobbs D., and T. May, eds, (1993): “Interpreting the Field: Accounts of Ethnography”, Oxford, Oxford University Press.
- Jenks, C., eds, (1998): “Core Sociological Dichotomies”, London, Sage.
- Johnson J., (1990): “Selecting Ethnographic Informats”, London Sage.
- Jupp, V. P. Davies and P. Francis, eds, (2000): “Doing Criminological Research”, London, Sage.
- Kallas I., (eds): “The Node for Secondary Processing: A Comparative Research Infrastructure”, Athens, EKKE, 2005.

- King R., and E. Wincup, eds, (2000): “Doing Research on Crime and Justice”, Oxford University Press, Oxford.
- Lee R., (1993): “Doing Research on Sensitive Topics”, London Sage.
- Lee-treweek G., and S. Linkogle, eds, (2000): “Danger in the Field”, London, Routledge.
- Maguire M. – Morgan R. – Reiner R. (1994): “The Oxford Handbook of Criminology”, Oxford.
- Maurice Cusson (2002): «Σύγχρονη Εγκληματολογία», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- May T., (2001): “Social Research: Issues, Methods and Process”, Buckingham, Open University Press.
- McLaughlin E., J. Muncie and G. Hughes, eds, (2003): “Criminological Perspectives: A Reader”, London, Sage.
- Mireille Delmas – Marty (1999): «Τρεις Προκλήσεις για ένα Παγκόσμιο Δίκαιο», », Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα
- N. Denzin and Y. Lincoln, eds, (1998): “Strategies of Qualitative Inquiry”, London, Sage.
- Popper K., : “The logic of scientific discovery”, London, Macmillan 1986.
- Scott J., (1990): “A matter of record”, Cambridge, Polity Press.
- W. Shaffic and R. Stebbins, eds, (1991): “Experiencing Fieldwork: An insider view of qualitative research”, Newbury Park, CA, Sage.
- Spinelis C. (1997): “Crime in Greece in Perspective”, Αθήνα, Σάκκουλας.
- Szabo D. – Leblanc M. (1985): “La criminologie empirique au Quebec”, & (1994): “Traite de criminologie emirique”, Presse de l’Universite de Montreal, Canada.
- Verloo M., eds, (2007): Multiple Meanings of Gender Equality – A Critical Frame Analysis of Gender Policies in Europe”, CPS Books, Central European University Press, Budapest – New York.
- Walklate S., (1998): “Understanding Criminology: Current Theoretical Debates”, Buckingham, Open University Press.
- Weber, M. μτφρ, «Βασικές Έννοιες Κοινωνιολογίας», Αθήνα, Κένταυρος, 1997.
- Wykes M., (2001): “Crime, News and Culture”, Pluto Press.
- Yotopylos – Marangopoulos A. (1992): “The Peculiarities of female criminality and their causes”, London, Esperia.
- Ανδρίτσου κ.ά. (1988): «Ο Θεσμός της Φυλακής», ΕΚΚΕ, Αθήνα.
- Αρτινοπούλου Β. – Μαγγανάς Α. (1996): «Θυματολογία και όψεις θυματοποίησης», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Δασκαλάκη Κ. κ.ά. Επιμ. (2000): «Εγκληματίες και Θύματα στην Αυγή του 21^{ου} Αιώνα», ΕΚΚΕ, Αθήνα.
- Δασκαλάκης Η. κ.ά. (1983): «Η Απονομή της Ποινικής Δικαιοσύνης στην Ελλάδα», ΕΚΚΕ Αθήνα.
- Δημάκη Ι. – Θ. Παπαχρήστου: «Κοινωνικές Έρευνες με Στατιστικές Μεθόδους», Αθήνα, Σάκκουλας, 1995.
- Δημάκη Ι. – Παπαχρήστου Θ. Κ. (1995): «Κοινωνικές έρευνες με στατιστικές μεθόδους», Σάκκουλας, Αθήνα.
- Ζαραφωνίτου Χρ. (1995): «Εμπειρική Εγκληματολογία», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Ζαραφωνίτου Χρ. (2002) : «Ο ‘φόβος’ του εγκλήματος», Αθήνα, Σάκκουλας.
- Κάλλας Γ. (2000): «Η πληροφορική τεχνολογία στην κοινωνική έρευνα: το πρόβλημα των δεδομένων», ΕΚΚΕ – ΝΕΦΕΛΗ, Αθήνα.
- Καφετζής Π. κ.α., (2007): «Πολιτική Κοινωνία Πολίτες – Ανάλυση Δεδομένων της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Έρευνας», Αθήνα, ΕΚΚΕ.

- Κουκουτσάκη Α. Επιμ. (1999): «Εικόνες Εγκλήματος», Πλέθρον, Αθήνα.
- Κουράκης Ν. Επιμ. (1994, 2000): «Αντεγκληματική Πολιτική Ι και ΙΙ», Αθήνα, Σάκκουλας.
- Λαμπροπούλου Ε. (1997): «Η Κατασκευή της Κοινωνικής Πραγματικότητας και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας – Η Περίπτωση της Βίας και της Εγκληματικότητας», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Λαμπροπούλου Ε. (1999): «Κοινωνιολογία του Ποινικού Δικαίου και των Θεσμών της Ποινικής Δικαιοσύνης», Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα.
- Λυδάκη Α.: «Ποιοτικές Μέθοδοι της Κοινωνικής Έρευνας», Αθήνα, Καστανιώτης, 2001.
- Μαγγανάς Α. (1999): «Θέματα Εγκληματολογικά και Ποινικού Δικαίου», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Τσίγκανου Ι. κ. .α. (2004): «Εικόνες και αναπαραστάσεις βίας στο ελληνικό σχολείο», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Φαρσεδάκης Ι. (1985): «Παραβατικότητα και Κοινωνικός Έλεγχος των Ανηλίκων», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Χάιδου Α. (1996) : «Θετικιστική Εγκληματολογία: Αιτιολογικές Προσεγγίσεις του Εγκληματικού Φαινομένου», Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα.
- Ψυχοπαίδης Κ.: «Ο Max Weber και η κατασκευή των εννοιών στις κοινωνικές επιστήμες», Αθήνα, Κένταυρος, 1993.